tribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis, ac quibuſcumque Ordinariis locorum ubicumque exiſtentibus, eorumque Vicariis, & Officialibus, vel iis deficientibus, illis, qui curam Animarum exercent, ut cum præſentium literarum tranſumpta, ſeu exempla, etiam impreſſa acceperint, illa ſtatim abſque ulla mora, retardatione, vel impedimento; per ſuas Eccleſias, & Diœceſes, provincias, Civitates, Oppida, Terras, & loca publicent, & publicari faciant, Eccleſiamque ſeu Eccleſias viſitandas deſignent.

Exceptiones Indultorum. §. 6. Non intendimus autem per præſentes ſuper aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, incapacitate, ſeu inhabilitate quoquomodo contracta diſpenſare, vel aliquam facultatem tribuere diſpenſandi, ſeu habilitandi, & in priſtinum ſtatum reſtituendi, etiam in foro conſcientiæ: neque etiam eaſdem præſentes iis, qui a Nobis & Apoſtolica Sede, vel ab aliquo Prælato, ſeu Judice Eccleſiaſtico, etiam eorum nomine ſpeciatim non expreſſo, excommunicati, ſuſpenſi, interdicti, ſeu alias in ſententias, & cenſuras incidiſſe declarati, vel publice denunciati fuerint, niſi intra tempus dictarum duarum hebdomadarum ſatisfecerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo ſuffragari poſſe, aut debere.

Derogationes. §. 7. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, præſertim, quibus facultas abſolvendi in certis tunc expreſſis caſibus ita Romano Pontifici pro tempore exiſtenti reſervatur, ut nec etiam ſimiles, vel diſſimiles Indulgentiarum, & facultatum hujuſmodi conceſſiones, niſi de illis expreſſa mentio, aut ſpecialis derogatio fiat, cuiquam ſuffragari queant; necnon regula Noſtra de non concedendis Indulgentiis ad inſtar, ac quorumcumque Ordinum, & Congregationum, ſive Inſtitutorum Regularium, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis eiſdem Ordinibus, Congregationibus, & Inſtitutis, illorumque perſonis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac formam in eis traditam pro ſervata habentes, hac vice ſpecialiter, nominatim, & expreſſe, ad effectum præſentium, derogamus, cœteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides habenda Tranſumptis. §. 8. Ut autem præſentes Noſtræ, quæ ad ſingula loca deferri non poſſunt, ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus, ut earumdem præſentium tranſumptis, vel exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ubique locorum, ut præfertur, eadem prorſus fides habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 20. Nov. 1744. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die vigeſima Novembris milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

D. Cardinalis Paſſioneus.

Public. die 21. ejuſdem Menſis, & Anni.

CXI.

CONTROVERSIÆ

Circa Regimen Miſſionum in Regno Cocinchinæ exiſtentium, earumque limites dirimuntur.

Venerabili Fratri, Hilario Coſta Epiſcopo Corycenſi, & Apoſtolico Vicario Regni Tunchini Orientalis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Apoſtolicæ Sedis Cura pro ſtatu omnium Eccleſiarum. QUANTOPERE Caritas Chriſti & ſolicitudo omnium Eccleſiarum urgere pergat Apoſtolicam hanc Sanctam Sedem, cujus Paſtorum Princeps Jeſus Chriſtus per abundantiam Divinæ Bonitatis Nobis quamvis immerentibus Vicariam auctoritatis ſuæ in Suprema Catholicæ Eccleſiæ adminiſtratione tribuit poteſtatem, adeo certum eſt, ut luculentiſſima Apoſtolicæ caritatis & ſolicitudinis hujuſmodi argumenta ubique terrarum luce clarius conſpiciantur. Romani ſane Pontifices Prædeceſſores noſtri, Noſque ipſi, a remotiſſimis Orbis terrarum regionibus etſi corpore abſentes, ſpiritu tamen præſentes, nunquam deſtitimus, quin per Sacros Operarios ad Evangelicam Chriſti Vineam excolendam omni tempore miſſos uberrimus Chriſtianæ pietatis & æternæ ſalutis fructus colligeretur.

Miſſiones Concinchinæ variis agitatæ diſſidiis. §. 1. Inter cæteras vero Apoſtolicas in Aſia inſtitutas Miſſiones, nobilior & fructuoſior olim commendabatur illa Concinchinæ; ſed ad ſtatum tam pernicioſum deplorabilemque jamdudum redacta eſt, atque in tanta perturbatione modo verſatur, ut de illa non ſine obortis lacrymis ingentique animi Noſtri mœrore cogitare poſſimus. Quæ autem ſtatus perturbationiſque hujuſmodi cauſa fuerit atque in præſentia ſit, manifeſtius Fraternitati Tuæ, quippe quæ prope oculis ſpectat, quam Nobis tam longe exiſtentibus, nota eſt; quamplurimæ ſcilicet graviſſimæque controverſiæ & concertationes, non minus inter Miſſionarios diverſorum Ordinum, Congregationum, & Inſtitutorum ibi adlaborantes, quam inter nonnullos ipſorum, & Apoſtolicos pro tempore Vicarios, eorumque Coadjutores exortæ, quæ magno animarum ardore fotæ, in dies increſcunt. Tota vero harum controverſiarum concertationumque ſumma in finibus terminiſque Eccleſiarum, earumque inibi erectarum conſtitutis reſidentiis, necnon in regimine, & directione illorum Chriſtifidelium, ab uno quoque ex iiſdem Ordinibus, Congregationibus, & Inſtitutis ſeorſim ac privative prætenſa, conſiſtit: quemadmodum etiam quoad varias doctrinas ac ritus, ſeu conſuetudines, per eas Regiones jam diſſeminatas, vel ſubinductas, ab integerrima Catholicæ Eccleſiæ doctrina diſciplinaque diſcrepantes, aut minime conſentaneas, vertitur. *Quæ nunquam penitus extingui potuerunt per Decreta Congreg. de Propag. Fide* Etſi autem Apoſtolica hæc Sancta Sedes, prout rerum ac temporum rationem expoſcere viſum fuit, de Venerabilium Fratrum Noſtrorum S. R. E. Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpoſitorum conſilio, per varias ordinationes præſcriptaſque rationes, & ſalutare, & opportunum tum auferendis componendiſque exortis jam diſſidiis perturbationibuſque, tum avertendis impediendiſque ulterioribus malis, remedium adhibere non omiſit: ipſa tamen locorum diſtantia in cauſa fuit, quod Apoſtolicæ providentiæ hujuſmodi nedum optatus excitatis ardentibuſque diſcordiam incendiis penitus extinguendis ſucceſſus minime reſponderit; quin imo, propter immaturum Apoſtolicorum Vicariorum eorumque Coadjutorum obitum, neceſſariamque novorum utriuſque Succeſſorum deputationem, magis diſſidiorum concertationumque fervor exarſerit.

Hujus conſilio, Clem. XII. eo ablegat Epiſcop. Halicarn. Viſitat. Apoſt. §. 2. Quoniam autem ex relatis propoſitiſque Partium ſtudiis, rationibus, & documentis, invicem ut plurimum pugnantibus, rectum, æquum, certumque rerum tam longe diſſitarum judicium haud facere, ac pronuntiare potuerat ipſa Congregatio Cardinalium Propagandæ Fidei; in eam ſententiam, ne Miſſiones hujuſmodi penitus interirent, venit anno milleſimo ſeptingenteſimo trigeſimo ſexto, ut Apoſtolicus Viſitator facultatibus neceſſariis & opportunis inſtructus per fel. record. Clem. PP. XII. Prædeceſſorem noſtrum illuc ablegaretur; qui omnibus inibi perſpectis ac mature expenſis, præ oculis Deum habens, & ad promovendum Sacroſanctæ Catholicæ Religionis incrementum dumtaxat intentus, exortas inter Miſſionarios alioſque controverſias & diſſidia componeret atque ſedaret, inordinationes emendaret, ſalutaris providentiæ ordinem pro recto illorum Chriſtifidelium regimine induceret, ac denique per opportuna decreta (ſuper quibus tamen ſemper intelligeretur reſervata ejuſdem Congregationis Cardinalium auctoritas, & dictæ Apoſtolicæ Sedis ſuprema confirmatio) priſtina tranquillitas, concordia, ac præſidium Miſſionibus illis fere languentibus reſtitueret firmareturque. Hujuſmodi conſilio adhærens idem Clemens Prædeceſſor, Venerabilem Fratrem Elzearium Franciſcum des Achards de la Beaume Epiſcopum Halicarnaſenſem, & Pontificio Solio Aſſiſtentem, in Civitate noſtra Avenionenſi natum, & Metropolitanæ Eccleſiæ Avenionenſis Præpoſitum, in Apo-

ſtolicum Concinchinæ Viſitatorem delegit & ablegavit.

§. 3. Anno itaque MDCCXXXIX. illuc appulſus, ut injuncti muneris partes expleret, vigore facultatum ſibi tributarum, poſt cœptam abſolutamque Viſitationem Eccleſiarum uniuſcujuſque Inſtituti, nempe Dilectorum Filiorum Presbyterorum Sæcularium Seminarii Miſſionum ad Exteros Civitatis Pariſienſis, Clericorum Regularium Societatis Jeſu, Fratrum Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia Excalceatorum Provinciæ S. Gregorii Inſularum Philippinarum, & Miſſionariorum ipſius Congregationis Propagandæ Fidei, de rebus omnibus, quantum cum Domino potuit, edoctus, edidit Decreta tenoris qui ſequitur videlicet.

Et Decreta hic inſerta promulgat. §. 4. *Elzearius Franciſcus Des Archares De la Beaume, Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Halicarnaſſeus, Sanctiſſimi Domini Noſtri D. Papæ Prælatus Domeſticus, Solii Pontificii Aſſiſtens, Eccleſiæ Metropolitanæ Avenionenſi Præpoſitus, & Miſſionum Cocinchinæ, Cambodiæ, & Ciampæ Viſitator Apoſtolicus ſpecialiter Delegatus.* *Exordium.* *Omnibus Venerabilibus Miſſionariis in hac Vinea laborantibus, ſalutem. Ea fuit mens Summi Pontificis, & Sacræ Congregationis de Propaganda Fide in decernenda Viſitatione Apoſtolica; ut eradicatis zizaniis, quæ in his partibus ſemen Patris familias ſuffocabant, granum Prædicationis Evangelicæ alias & liberas radices ageret, watereſque fructus, qui hujuſce Eccleſiæ borreum implerent, deinde produceret. Cum igitur tantum onus humeris noſtris, licet imparibus, impoſitum fuerit; ex quo ad has oras appulimus, nullam non adhibuimus diligentiam, ut ab iis finibus exulem tranquillitatem reduceremus, Deoque, qui Caritas eſt, preces & ſupplicationes offerre non ceſſavimus, ut Plebis ſuæ miſeratus, iis, quibus dederat fidem, largiretur & pacem. Jam votis noſtris benignus annuit Deus, & cum ſumma animi noſtri voluptate infelices hos Neophytos, quos Diabolus, aut ignorantia deceperat, rediiſſe ad cor, & præſtare omnimodam Eccleſiæ, & Paſtoribus obedientiam videmus, jam Sacra frequentantur, ac de ſua nunc ſalute ſoliciti, qui a pluribus annis peccata non deponebant, ad Tribunalia advolant, & alia Eccleſiæ Sacramenta petunt ac recipiunt. Sed ad illud gaudium quo ex toto & tam ſubitis mutationibus repleti ſumus, aliud multo majus acceſſit, veſtræ ſcilicet, Venerabiles Fratres, Nos adjuvandi voluntatis affectio, veſtrumque exequendi noſtra decreta propoſitum; ſic enim Dei Opus conſummabitur, & pia Sacræ Congregationis deſideria complebuntur. Ut itaque ad optatum finem perveniamus, paxque iſta, quæ de Cælo deſcendit, firma & ſtabilis perſeveret, Chriſtianique in plures factiones inpoſterum non ſcindantur, ſuoſque legitimos cognoſcant Paſtores, & ut decet revereantur, ſequentia decreta edenda exiſtimavimus, quæ ſub pœna diſobedientiæ, & alia majori arbitrio Sacræ Congr. & noſtro imponenda, inviolabiliter ab omnibus Vobis ſervari mandamus, uſque dum de iis certior facta eadem Sacra Congr. aliter ſtatuendum ſenſerit.*

Jubet ſingulorum diſtrictuum fines cuſtodiri. §. 5. *Primo quidem, cum experientia compertum ſit, jurgiorum & diſſenſionum non pauca præbere ſemina, quando diverſæ Chriſtianitates a ſuis legitimis non reguntur Paſtoribus, mandamus, ne inpoſterum aliquis Miſſionarius cujuslibet Inſtituti aut Ordinis, Sæcularis, aut Regularis, etiam e Societate Jeſu, audeat mittere falcem in Meſſem alienam, ſed contentus unuſquiſque portionis vineæ, quæ illi contigit, illam accurate excolat.*

Servari Ordinem præſcriptum a Cong. Prop. Fidei. §. 6. *II. Et quoniam pro bono & incremento harum Miſſionum Sacra Congregatio uſque de anno 1658. Vicarios Apoſtolicos duxerit deputandos, qui iſtarum vinearum culturæ invigilarent, & cum Sociis e Seminario Pariſienſi illis adjunctis, in illis laborarent, & Clerum indigenum formarent, volumus, ut Ordo antiquus ab iiſdem Vicariis Apoſtolicis inſtitutus omnino obſervetur.*

Miſſionum limites diſtinguit. §. 7. *III. Adhærentes Sacræ Congregationis decretis, quibus prohibitum eſt, ne diverſi Inſtituti Miſſionarii in eodem Diſtrictu ſe collocent, ut præcipue videre eſt in Decreto 26. Julii 1707. dato, ac ne Ordo Eccleſiaſticus confundatur, unicuique Gregi juxta præſcriptum Sacri Concilii Tridentini, proprios Paſtores, qui ſuarum quiſque ovium curam habeat, attribuendos, ut infra, duximus. Diſcuſſis igitur ſedulo omnium juribus, quæ variis in Congreſſibus coram Nobis habitis tam verbo quam ſcripto Nobis ab unoquoque & ab omnibus partibus expoſita ſunt, decernimus Primo ut Provincia* Huè, *ſeu* Aulæ *remaneat communis, uti hactenus fuit, inter inclytum Pariſienſe Seminarium, & Venerabilem Jeſu Societatem, ita ut RR. DD. Galli ſuas Reſidentias, quas poſſidebant, & adhuc habent in Toparchiis* Phucam, & Thoduc, *pacifice conſervabunt, unde Chriſtianitatibus, ſeu Populationibus illis annexis inſervient. Similiter RR. PP. Societatis abſque ulla contradictione remanebunt in poſſeſſione reſidentiarum, quas habent in* Kebat; *unde quoque Chriſtianitatibus ab ipſis dependentibus occurrent.* *Franciſcanis aliquas adimit Eccleſias & infra n. 2. & 4.* *Sed cum RR. PP. Franciſcani, contra tenorem Decretorum ſuperius allegatorum, a ſeptem circiter annis unam aperuerint Eccleſiam in Toparchia* Tho-duc *in diſtrictu & prope Eccleſiam DD. Gallorum: mandamus, ut ſpatio octo dierum, poſt promulgationem noſtrorum Decretorum, R. P.* Hieronymus a Sanctiſſima Trinitate, *qui memoratam Eccleſiam aperuit in* Tho-duc, *ſe recipiat in Eccleſiam* Soingua *ſitam ad Littus Inſulæ* Regis, *& quæ pertinere dicitur ad Religionem Seraphicam: At vero cum hæc Eccleſia* Soingua *reperiatur in Diſtrictu* Kebat *RR. PP. Jeſuitarum, dictus* P. Hieronymus *ibi remanere poterit quoad vixerit, ſed illo diſcedente, vel decedente, nullus alius ex Familia S. Franciſci illi ſufficiatur. II. Decernimus pariter ut Provincia* Cham *communis adminiſtretur, ſicut hactenus conſuetum eſt, a RR. DD. Miſſionariis Gallis, & RR. PP. Jeſuitis, & quilibet reſpective in ſuis Diſtrictibus curam habeat Chriſtianitatum ab ipſis dependentium; quæ quidem Chriſtianitates RR. DD. Gallorum incipiunt a* Con-ve, & Ketà *incluſive, uſque ad* Suum *ex parte Boreali; Chriſtianitates autem RR. PP. Societatis incipiunt a* Taifò, & Trachien *uſque ad* Caytlam *ex parte Auſtrali. Verum cum RR. PP. Franciſcani a paucis annis in medio dictarum Chriſtianitatum ſe collocaverint, cum magno præjudicio præcipue RR. PP. Jeſuitarum ſemper reclamantium, mandamus ut dictæ Chriſtianitati tam RR. PP. Societatis quam RR. DD. Gallis reſtituantur; & R. P.* Philippus a Conceptione, *qui in Portu* Taifò *unam aperuit Eccleſiam, quæ ſolum aliquot minutis diſtat a reſidentia RR. PP. Societatis, dictus R. P.* Philippus *ſe recipiat in Eccleſiam Superiorum* Chindoa, *quæ etiam pertinere dicitur ad Religionem Seraphicam, ubi quoad vixerit, ſi voluerit, remanebit, ita ut illo diſcedente vel decedente, nullus alius Franciſcanus ipſi ſubſtituatur, ſed tota hæc Chriſtianitas, vel aliæ ad proprios redeant Paſtores. III. Examinata ſumma cum attentione ac diligentia contentione, quæ orta eſt inter RR. PP. Jeſuitas circa Provincias Boreales* Dinhcat, Quamgbinch, & Dignoè, *prætendente utraque Parte illarum Provinciarum adminiſtrationem ad ſe pertinere, affirmantibus RR. PP. Jeſuitis ſe eas aperuiſſe, & aliquot millia Gentilium Sacro Lavacro in iis abluiſſe: aſſerentibus e contra RR. DD. Gallis ſibi ab ipſo ingreſſu DD. Vicariorum Apoſtolicorum illas Provincias Boreales* Dinhcat, Quamgbinch, & Dingoè *aſſignatas fuiſſe ut illas excolerent, ut de facto eas ſoli ab illo tempore ſemper excoluere, aut per ſe, aut per Sacerdotes* Anamitas *ſuos Alumnos uſque ad annum 1719. quo R. P.* Moreta *Jeſuita ſe in eas Provincias intromiſit, fabricando Eccleſiam prope alteram RR. DD. Gallorum; Nos conſiderantes utramque partem æqualibus inniti rationibus, & inſuper conſulentes æquitati, quæ videretur exigere ut dictæ Provinciæ Boreales inter Ven. Jeſu Societatem, & inclytum Pariſienſe Seminarium communes remanerent, quandoquidem tam RR. PP. Jeſuitæ, quam RR. DD. Miſſionarii Galli in dictis Provinciis Chriſtianitates aperuerint; attamen cum RR. DD. Miſſionarii Galli omnia jura ſua Nobis commiſerint, & RR. PP. Societatis ſint in actuali poſſeſſione dictarum Provincialium* Dinchat, Quamgbinch, & Dingoè, *decernimus pro bono pacis, ut res remaneant in eodem ſtatu, in quo ſunt, ſcilicet a RR. PP. Jeſuitarum memoratarum Provinciarum Borealium* Dinhcat, Quamgbinch, & Dingoè *Chriſtianitates adminiſtrentur. IV. Circa Provincias* Quinghà, & Quining, *cum probatum fuerit, eas, ante RR. PP. Franciſcanorum uſurpationem, communiter adminiſtratas fuiſſe a RR. DD. Miſſionariis Gallis, & a RR. PP. Jeſuitis, qui adhuc in dictis Provinciis ſuas habent Eccleſias, decernimus, ut caritas inter hæc duo corpora magis ac magis firmetur, ut Provinciæ* Quinghà *curam habeant privative RR. PP. Je-*

Jeſuitæ, & RR. Miſſionarii Galli etiam privative Provinciæ Quining *inſervient. Quoad vero RR. PP. Franciſcanos, qui ultimi dictas Provincias intrarunt, ſtationeſque prædictorum RR. DD. Gallorum, & RR. PP. Jeſuitarum invaſerunt, mandamus, ut quamprimum diEi RR. PP. Franciſcani ſe recipiant in* Raygon, *quæ eſt pars Provinciæ* Dounay, *ubi Meſſis multa eſt, undeque facile in vaſtiſſimum totius Regni* Cambodiæ *Campum poterunt ſe extendere, cum ibi ſuperſit unicus Miſſionarius Franciſcanus ex Propaganda Fide. V. Provinciis* Phu-yen, Nhrau, *&* Nhatlang *præficimus privative RR. DD. Miſſionarios Gallos, utpote ab ipſis ſolis ſemper ſine contradictione adminiſtratis. VI. Cum nullus Miſſionariorum adhuc voluerit ſuſcipere curam Provinciarum* Phanry, *&* Phanrang *in Regno* Ciampię, *mandamus ut RR. DD. Miſſionarii Galli ſuo zelo illud pondus ad majorem Dei gloriam ſuſtinere continuent. VII. Quantum ad Provinciam* Dounay *omnium majorem, ſubjacebit omnino caritati RR. PP. Societatis; reſervata tamen RR. DD. Miſſionariis Gallis Eccleſia* Bingo, *quæ ad illos pertinet. VIII. & ultimo. De Eccleſiis Sacr. Congregationis, quæ omnes in Diſtrictibus RR. DD. Miſſionariorum Gallorum reperiuntur, ſcilicet in* Phucam *Provincia* Aulæ, *altera in* Phuyen, *tertia in* Nhraù. *& quarta in* Nhatlang *&c. nihil audemus ſtatuere: cum enim dictæ Eccleſiæ abſque conſenſu & ſine licentia ejuſdem Sac. Congreg. ſtructæ fuerint; nullaſque habeant Chriſtianitates ſibi adnexas, illas ſupremæ diſpoſitioni dictæ Sacræ Congr. relinquimus.*

Aliquot Eccleſiarum pertinentiam remittit judicio S. Congregationis.

§. 8. Porro ad evitanda ſcandala, quæ ex multitudine Operariorum diverſi Inſtituti, aut Ordinis naſcuntur; præcipimus ut nullus Miſſionarius ſive Sæcularis, ſive Regularis, etiam e Societate Jeſu, extra Chriſtianitates ſibi aſſignatas ullum Juriſdictionis actum exercere audeat, aut ullis facultatibus ſibi conceſſis uti poſſit; ſecus tamen ſi a Gentilibus, vel alia rationabili de cauſa, extra ſuos limites exire cogatur, tunc de licentia Vicarii Apoſtolici, & de conſenſu Miſſionarii hujus Diſtrictus exercere functiones ſolitas poterit. Et quia in hac probibitione non intendimus comprendere caſus urgentes, in quibus Miſſionarii vocantur ad Infirmos, ſine mora illis debent ſuccurrere; quin imo hortamur omnes Noſtros Ven. Fratres Miſſionarios, ut ſeſe mutua caritate adjuvare ſatagant, Datum Huç *in Civitate* Aulæ *die 2. Julii 1739.*

Prohibet Miſſionariis exercitium ſuarum facultatum extra proprium diſtrictum.

El. F. Epiſcopus Halicarn.
Viſitator Apoſtolicus.

§. 9. Præinſerta vero decreta ſtatim atque idem Elzearius Franciſcus Epiſcopus, Apoſtolicus Viſitator, propoſuit ac publica fecit, antedicti fratres Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia Excalceatorum ad Apoſtolicam hanc S. Sedem appellarunt; unde ad laudatam Congregationem Propagandæ Fidei, ac potiſſimum ad particularem Congregationem nonnullorum Cardinalium ſuper Miſſionibus Indiarum Orientalium ſpecialiter deputatorum, remiſimus præinſerta decreta, ut mature examinarentur. Præfatæ autem particularis Congregationis Cardinalium, qui die XIX. menſis Septembris anno MDCCXLI. Decreta hujuſmodi ad trutinam juxta nuntios, acceptaſque tunc primas rerum omnium notiones, expenderant, conſilio, non ſolum ſæpedicta Decreta die XX. immediate ſequenti ejuſdem menſis & omni Pontificio vocis Noſtræ Oraculo approbata & confirmata, verum etiam, quoad tertium, & quartum decreta, ampliata fuerunt, prout ſequitur. *Injungendum Patribus Franciſcanis etiam in virtute & ſub formali præcepto S. Obedientiæ, ut a toto Regno Cocinchinæ omnino recedant, ſeque in proximum Cambodiæ Regnum recipiant, ubi Meſſis quidem multa eſt, Operarii autem vel pauci vel nulli ſunt; ibique Miſſionariorum munus, & zeli ſui partes expleant, ſub auctoritate & protectione Sacræ Congregationis, & ſub regimine & directione Vicarii, ſeu Pro-Vicarii Apoſtolici pro tempore a S. Sede conſtituti & reſpective conſtituendi in Regnis Cocinchinæ, Ciampæ, & Cambodiæ a quo facultates neceſſarias & opportunas ad Miſſiones exequendas accipere debeant. Eccleſiæ vero, quas ad hæc uſque tempora in memorato Cocinchinæ Regno prædicti Patres Ordinis S. Franciſci vel aperuerunt, vel adminiſtrarunt, remaneant ſub libera diſpoſitione Vicarii Apoſtolici, exceptis tamen iis, quæ per recenſita decreta Viſitationis Apoſtolicæ, vel Patribus Societatis Jeſu, vel Sacerdotibus Seminarii Pariſienſis adjudicatæ ſunt, firmis remanentibus tum in ea parte, tum in reliquis, iiſdem Decretis.*

Franciſcani appellant ad S. Sedem.

Sed Decreta confirmantur & ampliantur.

§. 10. A quibus ſane decretis ita, ut præmittitur, approbatis, confirmatis, & ampliatis, habito ad Nos recurſu, dilectus Filius Vices Procuratoris Generalis gerens in hac Romana Curia reſidens, eorumdem Fratrum Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia Excalceatorum nomine Nobis humiliter exponi fecit præjudicium, ac damnum, quod ex tertio, & quarto decretis, tum juxta formam & tenorem ab ipſo Apoſtolico Viſitatore conceptis, tum juxta ampliationem eorumdem a laudata Congregatione particulari Cardinalium factam; iiſdem Fratribus inferebatur: Hinc enim emanabat quædam veluti eorumdem expulſio ab omnibus Miſſionibus Cocinchinæ, & ab Eccleſiis, reſidentiiſque, quas ipſi Fratres, prout aſſerebatur, juſto legitimoque titulo, & auctoritate Vicariorum Apoſtolicorum, non odioſo Invaſorum Occupatorumque nomine, veluti quodammodo notabantur, obtentas ſemper poſſederant, & reipſa poſſidebant; ac propterea Nobis etiam ſupplicari fecit, ut non obſtante antedicta approbatione, confirmatione, ac præſertim tertii, & quarti decretorum præinſerta ampliatione, de novo in prædicta Congregatione Cardinalium ſuper iiſdem tertio, & quarto decretis, rationum momenta diſcuterentur. Nos itaque ad Dilectum Filium Noſtrum Vincentium S. R. E. prædictæ Cardinalem Petra nuncupatum dictæ Congregationis Propagandæ Fidei Præfectum reſcripſimus die XXIII. menſis Novembris ejuſdem anni. *Eoſdem Patres Franciſcanos audiri & interim ſuperſederi in executione memoratorum decretorum in ea parte dumtaxat, quæ ipſos reſpicit, non retardata executione quoad reliqua.*

Iterum recurrunt ad Sanctiſſimum, qui ſuſpendit Decretorum executionem.

§. 11. Interim animadvertentes negotium hujuſmodi non levis eſſe ponderis, præſcripſimus, ut tam Fratres Ordinis Minorum S. Franciſci, quam Presbyteri Seminarii Pariſienſis prædicti (inter utroſque namque præcipua diſſenſionum cauſa agitabatur) argumenta documentave pro utrorumque cauſa facientia ad prædictam particularem Congregationem coram Nobis habendam afferrent producerentque. Quod cum ab utriuſque partis Patronis tum voce, tum ſcripto præſtitum fuiſſet; tandem die prima menſis Septembris currentis anni poſt exactam controverſiæ diſcuſſionem, in unanimem eorumdem Cardinalium ſententiam Nos quoque euntes, decrevimus recedendum eſſe a deciſis, necnon decreta tum tertium, tum quartum ab Apoſtolico Viſitatore edita, a particulari Congregatione Cardinalium ampliata, & a Nobis, ut præmittitur, approbata & confirmata, eſſe revocanda; ac propterea eoſdem Fratres Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia Excalceatorum in omnium Eccleſiarum, ac reſidentiarum, quibus, antequam memorata decreta edita fuiſſent, gaviſi ac potiti fuerant, & gaudere comperiebantur poſſeſſione, manutenendos & confirmandos eſſe.

Cauſa proponitur coram SS. utraque parte informante.

Decreta revocantur, & Eccleſias Franciſcanis reddi decernitur.

§. 12. Quoniam autem in accurato harum rerum examine, ut præmittitur, habito, certus veruſque numerus Eccleſiarum reſidentiarumque, ut aſſerebatur ante ab ipſis Fratribus Ordinis S. Franciſci poſſeſſarum, aliarumque rerum ad eaſdem Cocinchinæ Miſſiones ſpectantium notitia haberi non potuit: Hinc eſt, quod Nos, quacumque ſuper iiſdem Eccleſiis, ac Reſidentiis deſignandis in poſterum altercandi occaſionem præcipere ac penitus auferre cupientes, necnon de Fraternitatis Tuæ fide, prudentia, doctrina, vigilantia, integritate, & paſtorali animarum ſalute ac zelo plenam in Domino fiduciam habentes, Te noſtrum atque hujus Apoſtolicæ Sedis Delegatum ad præmiſſa, aliaque, ut infra, negotia in Cocinchinæ Regnis peragenda cum facultatibus infra dicendis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, conſtituimus & deputamus, ac Tibi committimus & mandamus, ut redditis Tibi hiſce noſtris in forma Brevis literis, ac Pro-Vicario, ad omnia & ſingula muneris Fraternitati Tuæ demandati (exceptis tamen iis, quæ Ordinem Epiſcopalem requirunt) Officia, toto abſentiæ tuæ tempore, in Regno *Tunchini Orientalis* ſupplenda ac præſtanda, apto & idoneo, cum facultatibus neceſſariis & opportunis, ad Tui arbitrium conſtituto & deputato, Te ſtatim ad Cocinchinæ Regna conferas. Volumus autem, ut ante quam pergas, Venerabilem Fratrem Armandum Franciſcum *le Febre* Epiſcopum Noelen. modernum Vicarium Apoſtolicum Cocinchinæ, de Apoſtolica Viſitatione hujuſmodi, deque tuo acceſſu, quemadmodum Nos etiam per alias noſtras in ſimili forma Brevis literas eumdem admonemus, certiorem facias, ut nulla propterea intercedat animorum quoad juriſdictionem diſcordia, ſed glutino caritatis Jeſu Chriſto conjuncti, æternæ Animarum Chriſtifidelium ſaluti opportune conſulatis.

Epiſcopus Cocycenſis delegatur executioni.

§. 13. Poſtquam igitur illuc perveneris, primum omnium Apoſtolico Vicario prædicto in virtute S. Obedientiæ noſtro nomine, & auctoritate tua injunges, ut omnia & ſingula præinſerta decreta debitæ executioni demandari curet & faciat, iiſdem prorſus modo & forma, quibus propoſita & publici juris facta fuere; exceptis tamen tertio, & quarto decretis, quorum executionem juxta noſtram emendationem reformationemque Tibi dumtaxat demandamus. Porro ut impoſito Fraternitati Tuæ hac ſuper re graviſſima muneri ſecundum vota noſtra ſatisfacere valeas, oportet, ut partes invicem contendentes alioſque neutri partium adhærentes, ſed probatæ fidei, & integritatis viros extrajudicialiter ſine ſtrepitu & forma judicii audias, quo ad veram omnium & ſingularum rerum ad effectum hujuſmodi neceſſariorum notitiam, pro tua dumtaxat intelligentia, ductu, ac regimine, devenire valeas. Statim vero atque certum Eccleſiarum Reſidentiarumque ab iiſdem Fratribus Minorum S. Franciſci ante prædictam Viſitationem juſto legitimoque titulo poſſeſſarum numerum habueris, ipſis Fratribus eaſdem Eccleſias reſidentiaſque reſtituas & reſtitui facias, atque in antiquam earumdem poſſeſſionem immittas & confirmes. Præterea unicuique tam ex dictis Eccleſiis Reſidentiiſque, quam ex aliis Societatis Jeſu, & Seminarii Pariſienſis in illis Provinciis, Præfecturis, & Civitatibus, quæ promiſcue per eoſdem Societatis Jeſu, & Seminarii Pariſienſis Alumnos reguntur & adminiſtrantur, habita ſemper ratione congruentis commodæque diſtantiæ unius ab altera Eccleſiæ, ac inſimul numeri multitudiniſque Criſtifidelium ibi commorantium, fines ac terminos, ſive diſtrictum, aſſignes: atque ipſos etiam uniuſcujuſque Diſtrictus fines terminoſque ſtatuas & conſtituas; cum inhibitione, etiam cum pœnarum, cenſurarumque, prout Fraternitati Tuæ viſum fuerit, & quatenus opus ſit, ad tuum arbitrium imponendarum atque ipſo facto incurrendarum denuntiatione, ne quilibet Miſſionarius unius Ordinis, Congregationis, & Inſtituti audeat irrumpere, & ſeſe immitere in Diſtrictum aliis Miſſionariis cujuſvis Ordinis, Congregationis, & Inſtituti aſſignatum & præſcriptum, niſi in caſibus puræ putæque neceſſitatis, juxta normam in decretis præinſertis, præſertim in Paragrapho *Porro*, traditam.

Ut Franciſcanos in priſtinum reſtituas.

Omnibuſque præfiniat Diſtrictuum limites.

§. 14. Inſuper cum laudata Congregatio particularis die XIX. menſis Septembris Anno MDCXLI., ut præmittitur, habita, octavum ex præinſertis Decretis declarans, præſcripſerit, ut *Eccleſiæ ad Sacram Congregationem* (nempe Propagandæ Fidei) *ſpectantes videlicet ea, quæ aperitur in Provincia, & Civitate* Aulæ, *& in qua reſidere conſueverat bo: mem: Epiſcopus Nabucenſis Vicarius Apoſtolicus, alia, quæ ſita eſt in Portu* Tayſo; *necnon illæ, quæ ſunt in* Phuyen, *in* Nhau, *& in* Nhantlang *ſerventur pro Miſſionariis ejuſdem Sacræ Congregationis; & Vicarius Apoſtolicus unicuique ex prædictis Eccleſiis Diſtrictum congruum, & Chriſtianitatem aſſignet a Miſſionario in ea conſtituendo regendam. Interim vero & donec Miſſionarii ab eadem Sacra Congregatione mittendi ad Regnum Cocinchinæ pervenerint, idem Vicarius Apoſtolicus prædictas Eccleſias, & reſpective Chriſtianitates earum cuilibet, ſicut præfertur, adnexas vel aſſignatas, adminiſtrari curet per Sacerdotes Seminarii Pariſienſis, nomine tamen præfatæ Sacræ Congregationis, & non aliter, nec alio modo, & uſque ad novam ipſius Sacræ Congregationis diſpoſitionem. Quod quidem per eumdem Vicarium Apoſtolicum præſtandum erit, & quandocumque futuris temporibus aliquis Miſſionarius dictæ Sacræ Congregationis deceſſerit vel diſceſſerit. De reliquis autem Eccleſiis ad eamdem Sacram Congregationem pertinentibus, idem Vicarius Apoſtolicus diſponat, ſicut ipſe in Domino magis opportunum arbitrabitur:* Nos præinſertam octavi decreti declarationem auctoritate & tenore paribus confirmantes, Tibi pariter committimus & mandamus, ut, ſi per Vicarium Apoſtolicum Cocinchinæ declaratio & præſcriptio hujuſmodi debitæ vel in totum, vel in partem, quoad deſcriptas quinque Eccleſias ad dictam Congregationem Propagandæ Fidei ſpectantes, executioni minime demandata ſit, eamdem declarationem præſcriptionemque omnimodæ executioni, cum ipſius Apoſtolici Vicarii ſcientia, demandari faciat & curet Fraternitas Tua. In uno aut altero hujuſce negotii caſibus, a prædictis Seminarii Pariſienſis Miſſionariis, qui antedictas Eccleſias, earumque diſtrictus pro tempore regunt, & adminiſtrant, per authentica documenta ab iis, quos in unaquaque earumdem Eccleſiarum, earumque diſtrictibus, reſidere & addictos eſſe repereris, propria manu ſubſcripta, & interpoſito etiam jurejurando confirmata, & publica facta, exigas apertam, ſinceramque declarationem, qua ſe nimirum Eccleſias, & Diſtrictus hujuſmodi precario tantum nomine regere & adminiſtrare, neque per illud temporarium ſive eventuale regimen & adminiſtrationem, unquam, aut ullo prorſus modo ſibi quemcumque titulum aut jus dominii, manutentionis, poſſeſſioniſque venire, quæri, deberi & indicari poſſe, conteſtentur.

Declaratio ſuper ſervatis judicio S. Congr.

Ejuſdem jura expreſſe præſervanda.

§. 15. Pari itidem modo authentica ejuſmodi documenta exigas a Fratribus Ordinis Minorum S. Franciſci ſæpedictis: qui non ſolum declarent, ſed juridice ac legitime etiam ſpondeant, obligentur, & obſtringantur, ſe Eccleſias, ac Reſidentias in Cocinchina ipſis per Nos, prout præmittitur, adjudicatas, & propriis ſumptibus eorum Provinciæ Inſularum Philippinarum conſervaturos, & nunquam deſerturos, & eum ſemper retenturos congruentem numerum Miſſionariorum, quibus Fraternitas Tua unamquamque Eccleſiam, habita rerum, perſonarum, locorumque ratione, indigere noverit, atque exiſtimaverit ſtatuere ac præſcribere; quemadmodum, ut ſtatuas & præſcribas, Tibi pariter injungimus & mandamus.

Franciſcani Eccleſias ſibi adjudicatas ne deſerant &c.

§. 16. Declarationem denique, authenticis etiam, ut præmittitur, documentis inſtructam exiges ab iiſdem Fratribus Ordinis Minorum S. Franciſci, qui nomine antedictæ Provinciæ Inſularum Philippinarum Nobis ultro obtulerunt, nimirum ſeſe ſubituros totum onus, propriis ſui omnino ſumptibus ſemper ſubſtinendum, Miſſionum Regni *Ciampæ* (in ea tamen ejuſdem Regni parte, in qua nullus alterius Ordinis, Congregationis, & Inſtituti Operarius exiſtat) & in Regno *Cambodiæ*, quæ Regna per Apoſtolicam hanc S. Sedem Apoſtolici *Concinchinæ* pro tempore exiſtentis Vicarii juriſdictioni addicta reperiuntur. Hoc certe quemadmodum Nobis pergratum accidit, in omnem altercandi deinceps aditum obſtruere cupientes, volumus & mandamus ut accedente finium, ſeu diſtrictuum aſſignatione a prædicto Vicario facienda, & ab eiſdem omnino, uti ſupra, ſervanda, Fratres antedicti ad Regna *Ciampæ* & *Cambodiæ* Miſſionum hujuſmodi cauſa accedentes, nullum penitus, propter hæc Chriſtianæ caritatis ſponte ſuſcepta, & omnino in poſterum præſtanda officia, ſibi unquam aſſerere, vindicare, & contendere valeant jus privativum, ſive indirecte, quoad alios Operarios, quos ad eadem Regna per Apoſtolicum Cocinhinæ pro tempore exiſtentem Vicarium ordinariam, ut præfertur, juriſdictionem habentem, cum opportunis legitimiſque facultatibus & licentiis, quocumque tempore mitti contigerit.

Iidem in Regna Ciampæ, & Cambodiæ ſe extendere valeant, ſed aliis non excluſis.

§. 17. Cæterum authentica documenta antedictam declarationum tam Miſſionariorum Ordinis Sancti Franciſci, quam Seminarii Pariſienſis, aliorumque, ſi qui fuerint, Tibi exhibenda, & a Te ſub pœnis & cenſuris, quatenus opus ſit, exigenda, poſtquam acceperis: manu tua ſingula ſubſcribes, ſignoque tuo munies, atque ita ſubſcripta, & munita una cum claro diſtinctoque omnium Eccleſiarum, Reſidentiarum, & Diſtrictuum, eorumque finium & terminorum catalogo, ſive indice, vulgo *Nota*, necnon dilucida amplaque non ſolum rerum omnium ad conficiendum hujuſmodi negotium per Te geſtarum, ſed etiam rerum omnium ibi gerendarum, ad commiſſionem mandatumque noſtrum, & facultates tuas pertinentium, ſeu, propter inordinationes etiam confuſioneſque, atque alia hujuſmodi, neceſſario Apoſtolicæ noſtræ providentiæ ſupremæque auctoritatis remedio indigentium, relatione, & narratione, inſimul conjuncta, quam tutiſſime, & quantocius curabis perferenda ad ipſam Congregationem Propagandæ Fidei.

Præmiſſorum omnium authentica monumenta ad S. Sedem tranſmittantur.

ANNO 1744.

Facultates opportunæ conceduntur cum clauſulis &c.

§. 18. Præclaram vero, quam de Apoſtolicis Fraternitatis Tuæ virtutibus & laboribus conceptam habemus opinionem, ut magis magiſque Nobis probes, atque confirmes, oblata occaſio, & demandata a Nobis commiſſio Tibi eſſe debent acriori incitamento. Nos enim ad præmiſſa omnia opportune, ſalubriter, canonice, ac legitime peragenda & præſtanda, facultates omnes neceſſarias & opportunas Tibi tribuimus & impertimur; necnon auctoritate & tenore paribus derogamus iis omnibus & ſingulis, quæ fortaſſe obſtare poſſent; noſtræ nempe, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulæ, quatenus opus ſit, *de jure quæſito non tollendo*, & illis Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibus, & Synodalibus, Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, Ordinationibus, necnon ſupradictorum Ordinum, Societatis, & Inſtituti, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 26. Nov. 1744.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 16. Novembris MDCCXLIV. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

D. Cardinalis Paſſioneus.

CXII. VICARIO COCINCHINÆ

Denunciatur Ablegatio Epiſcopi Corycenſis. de qua in Superiori.

Venerabili Fratri Armando Franciſco le Febre Epiſcopo Neolenſi Vicario Apoſtolico Cocinchinæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

QUÆ inter ipſos Sacrarum Miſſionum Operarios unius aut alterius Ordinis, Congregationis, & Inſtituti, iſtic interceſſerint diſſidia, etiam poſt Decreta a Venerabili Fratre Elzeario Franciſco des Achards de la Beaume Epiſcopo Halicarnaſſenſi edita, Fraternitati Tuæ præ cæteris manifeſtiora ſunt. Quæ vero diſſidiis hujuſmodi componendis ſedandiſque hic acta ſint, omnia accipies a Venerabili Fratre Hilario Coſta Epiſcopo Corycenſi, & Apoſtolico Vicario Regni Tunchini Orientalis. Hunc enim, ut omnem plus uni quam alteri partium hac in re contendentium favendi ſuſpicionem ab integerrima probataque Fraternitatis tuæ virtute amoveremus, Noſtrum Apoſtolicum Vicarium, facultatibus neceſſariis & opportunis ad conficiendum Negotium hujuſmodi inſtructum, per alias noſtras in ſimili forma Brevis deſuper expeditas Literas, quarum tenorem hic pro expreſſo, & inſerto haberi volumus, de particularis Congregationis nonnullorum Venerabilium Fratrum Noſtrorum S. R. E. Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpoſitorum conſilio, conſtituimus, & deputavimus. De hujuſmodi autem deputatione Fraternitatem Tuam certiorem facientes, Te rogamus, & in Domino hortamur, ac Tibi mandamus, ut illum iſthuc advenientem, non ſolum iis, quæ Venerabiles Fratres Epiſcopi atque hujus Sanctæ Sedis Adminiſtri in remotiſſimis præſertim Regionibus commorantes invicem ſibi præſtare debent, humanitatis, ſtudiii, & fraternæ caritatis & concordiæ ſignificationibus tum privatis, tum publicis excipias; verum etiam, ubicumque opus fuerit, & res poſtulaverit, omnia eidem nota facere, atque opem, præſidium, auxiliumque tuum commodare ſatagas & adnitaris. Quas ſane debitæ tuæ erga Nos, & Apoſtolicam hanc Sanctam Sedem obſervantiæ obedientiæque partes majori, quam Nos augurari poſſimus, alacritate, ac voluntate a Fraternitate Tua re ipſa explendas, dum Nobis certo pollicemur, Paſtorum Principem Jeſum Chriſtum, cujus vices immeremter gerimus, ſupplices poſcimus, ut quam certe mandatis Noſtris obtemperando a Nobis atque hac Sancta Sede gratiam inibis, uberrima cœleſtium chariſmatum copia cumulet. Interim Apoſtolicam Benedictionem Fraternitati Tuæ peramanter impertimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris 26. Nov. 1744. Pontificatus Noſtri Anno V.

PONT. A. V.

Dat. die 26. Nov. 1744.

Cajetanus Amatus.

CXIII. QUÆSTIONI PROPOSITÆ

An Filii ex adulterio procreati legitimentur per ſubſequens matrimonium, differendo reſcribitur.

Venerabili Fratri Archiepiſcopo Sancti Dominici in Inſula Hiſpaniola.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Exordium.

REDDITÆ Nobis altero ab hinc Menſe fuerunt Literæ tuæ XXVII. Maji proxime elapſi ad Nos ſcriptæ, ac Typis impreſſæ, quibus occurrentem iſtic cujuſdam facti ſpeciem enarras, & Noſtram ſuper eo ſententiam requiris. Non te latere arbitramur, nullum Nos diem vacuum habere, quum graviſſimis aſſidue curis, atque negotiis non tam occupemur, quam pene jam obruamur; in hiſce præſertim aſperitatibus rerum, quibus undique conflictamur, & quarum famam ad veſtras quoque oras pervaſiſſe, non dubitamus. Sed tamen, ut compertum ſit omnibus, quanti te facimus, Venerabilis Frater, & quanto dignitatem Epiſcopalis characteris, quo præfulges, in honore habemus, aliqua temporis ſpatia reperire, & colligere ſtuduimus, eaque in evolvendis privatæ Bibliothecæ Noſtræ libris inſumpſimus, quo poſſemus propoſitæ abs te quæſtioni reſpondere. Quod quidem præſentibus Noſtris Literis facimus, non tamen ex auctoritate Apoſtolicæ Sedis, quam, meritis licet imparibus, obtinemus, ſed meram ſuſtinentes perſonam Doctoris privati, cujus vitæ ætas fere omnis in Sacrorum Canonum ſtudiis, quamvis non magno fortaſſe fructu, exacta eſt. Neque enim viſa Nobis eſt ea quæſtio Pontificiæ Deciſionis Oraculo indigere, quemadmodum ex inferius dicendis Fraternitas Tua probe poterit intelligere.

Facti ſpecies & Dubium.

§. 1. Itaque caſus eſt. Vir Nobilis uxoratus rem habuit, ſtante matrimonio, cum libera Muliere, pari cum ipſo natalium nobilitate, duoſque filios ex ea procreavit. Defuncta vero Uxore, matrimonium contraxit cum prædicta Muliere, quæ duos, ut præfertur, filios ei pepererat. Horum alter jam mortem obierat; atque ille procul dubio natus erat priore Uxore in vivis agente. Alter ſuperſtes eſt, ſed nondum ſatis eſt exploratum, an eadem prima Uxore vivente conceptus, aut natus fuerit. Dubitatur de utroque, an legitimi ſive ſpurii ſint habendi; ſeu potius, an per ſubſequens matrimonium cum ipſorum Matre contractum, ambo cenſendi ſint legitimati.

Regula juris quoad legitimationem prolis ante matrim. procreatæ.

§. 2. Porro, admiſſa Canonici juris regula, quam Nos veriſſimam judicamus, quamque, ut paulo infra patebit, a nemine indubium revocari poſſe arbitramur: quod nempe, licet proles ante matrimonium nata, legitima fiat per ſubſequens matrimonium inter Parentes rite contractum; attamen id dumtaxat locum habeat, quum copula interceſſerit inter liberum & liberam; non autem ubi alter ex Parentibus matrimonio ligatus foret: tunc enim proles ante ſecundas nuptias nata nequaquam ſit legitima, quamvis Adulter, poſt mortem prioris Uxoris, verum legitimum cum ejus Matre contrahat matrimonium; hac inquam regula ſemel admiſſa, evidens eſt, filium illum præmortuum, qui natus eſt prima Uxore ſuperſtite, legitimum non evaſiſſe per matrimonium cum ipſius Matre contractum, poſtquam prima Uxor e vivis exceſſerat.

Filius ex adulterio generatus, & natus conſtante matrimonio, non legitimatur per ſubſequens matrimon. Dubitari poſſet, ubi natus eſſet uxore defuncta.

§. 3. Quod vero ad alterum filium adhuc viventem attinet; ſi conſtaret ſaltem hunc natum eſſe poſt mortem primæ Uxoris, quam illius Pater habuerat, quamvis ea ſuperſtite conceptus fuiſſet; in arduam illam controverſiam deduceremur, quæ inter Doctores, ut noſti, agitatur, an ſcilicet, pro ſtatuenda prolis legitimatione, ejuſdem nativitatis tempus attendi debeat, ea præterea habenda ſit ratio temporis ejuſdem conceptus; in qua controverſia, ſatis, ut prædiximus, ardua, quum inveniantur Textus Textibus contrarii cumque Doctores Doctoribus, Tribunalia Tribunalibus adverſentur;

ſi a

PONT. A. V.

ſi a Nobis judicium noſtrum in caſibus particularibus interponendum foret, non aliter id a Nobis fieret, quam ſecundum ſententiam in Tribunalibus & Curia illius Regionis receptam, in qua eſſet pronunciandum.

In dubio favendum, proli.

§. 4. Cum vero hactenus, ut ſcribis, incertum ſit, quo tempore filius ille vivens conceptus, quoque in lucem editus fuerit, ſolumque conſtet de morte prioris Uxoris, & de ſecundo cum Altera Muliere matrimonio; ſupervacaneum, extraneumque remanet examen præfatæ controverſiæ, an, ad effectum legitimationis prolis, tempus nativitatis dumtaxat, an etiam tempus conceptus attendi debeat. Sed in his facti circumſtantiis, quum certum ſit matrimonium inter illius Parentes rite contractum, incertum vero tempus, quo filius idem conceptus, & in lucem editus fuit; ſi Noſtrum de eo judicium exquireretur, filium hunc legitimum cenſeremus, quum Judex in dubio debeat in bonum & commoda prolis propenſus eſſe.

§. 5. Equidem intelligimus, hanc noſtram reſponſionem neque deſiderio tuo, neque præconceptæ opinioni ſatisfacturam. Non deſiderio, inquam; propterea quod utroſque præfatos filios, per ſubſequens inter Parentes matrimonium, legitimatos fuiſſe declarari velles: Neque porro opinioni, quam foves; eo quod exiſtimes filios etiam ex adulterio procreatos legitimari, ſuperveniente

Textus, quibus innititur Regula.

matrimonio inter Adulterana & Patrem, Conjuge jam defuncta. Verum æquo animo feras volumus, Nos ad hæc aſſeverando reponere, quod filii ante matrimonium nati legitimantur utique per ſubſequens matrimonium, ſi tamen ex ſoluto & ſoluta fuerint procreati, ut, inhærendo Canonicis ſanctionibus, definitum fuit a Prædeceſſore Noſtro Alexandro Papa III. in *Cap. Conqueſtus, Qui filii ſint legitimi*; Secus autem, ſi iidem filii orti ſint ex Patre, qui de eo tempore cum alia Muliere matrimonio conjunctus erat; licet ea poſtea e vivis ſublata, aliam illam duxerit, ex qua prolem ſuſceperat; ut idem Alexander III. reſpondit in *Cap. Tanta, Qui filii ſint legitimi*; cujus verba ſunt, quæ ſequuntur. *Tanta eſt vis matrimonii, ut qui antea ſunt geniti, poſt contractum matrimonium legitimi habeantur. Si autem Vir, vivente Uxore ſua, aliam cognoverit, & ex ea prolem ſuſceperit, licet poſt mortem Uxoris eamdem duxerit, nihilominus ſpurius erit filius, & ab hæreditate repellendus; præſertim ſi in mortem Uxoris prioris alteruter eorum aliquid fuerit machinatus.*

§. 6. Neque vero poſtremis hiſce verbis commoveri debes, ac ſi ex illis colligi poſſet, minime ab Alexandro definitum fuiſſe, quod proles ex adulterio ſuſcepta, per ſubſequens matrimonium legitimari nequeat; ſed illud dumtaxat, quod nempe proles legitima non fiat, ſi contra vitam prioris alteruter ex Parentibus adulteris machinatus fuerit. Etenim animadvertere te oportet

Dictio Præſertim, non eſt taxativa.

verbum illud a Pontifice uſurpatum, *præſertim*; quod idem ſonat, ac *multo magis*; itaut vera Decretalis illius ſententia ſit, quod quum proles ex adulterio ſuſcepta pro ſpuria perpetuo ſit habenda, & ab hæreditate repellenda, etiamſi legitimum poſtea ineatur inter Parentes matrimonium; multo magis id procedat, ubi alteruter in prioris Uxoris mortem fuerit machinatus. Ex quo minime ſequitur, quod proles ex adulterio nata, ſi machinatio abſit, legitimetur per ſubſequens matrimonium; ſed palam fit, ejuſmodi prolem ex adulterio ſuſceptam, ideoque per ſubſequens matrimonium neutiquam legitimandam, multo majori ratione legitimam nunquam fieri, ſi alter ex Parentibus adulteris contra vitam prioris Uxoris ſit machinatus. Qua de re optime opportuneque diſſerit *Gonzales in Cap. 6. num. 6. Qui filii ſint legitimi*, per hæc verba: *Arguit Alexander III. de minori ad majus: Nam ſi filii ſpurii non legitimantur per ſubſequens Parentum matrimonium; multo minus per matrimonium nullum, quale eſt, quod contrahitur, quum alter ex Conjugibus in necem Conjugis machinatus eſt.*

Rationes Archiepiſcopi contra ſententiam.

§. 7. Sane a te diſſimulata non fuit diſpoſitio relatæ Decretalis Alexandri III. in *citat. Cap. Tanta. Qui filii ſint legitimi*, quin immo ultro fateris, communem Doctorum opinionem eam eſſe, quæ nuper a Nobis expoſita fuit; nimirum prolem ex adulterio progenitam, per ſubſequens matrimonium nequaquam legitimari. Verumtamen aperte declaras, nullam ſententiam, quantumvis communi Canoniſtarum calculo comprobatam, apud te valere, niſi eadem in Textu Canonico fundata ſit, illique innita-

ANNO 1744.

tur; hanc autem ſententiam, de qua agitur, minime dici poſſe Canonico Textui innixam eſſe; quoniam, inſpecta præcitata Decretali Alexandri III. non quidem mutila, atque contracta, procul jacet in noſtra Decretalium collectione a Gregorio Papa IX. confecta, ſed in ſua integritate; manifeſte, ut putas, agnoſcitur, ideo Pontificem illegitimam declaraſſe prolem illam ex adulterio procreatam, quamvis ejus Pater, defuncta priore Uxore, Adulteram ſibi matrimonio junxiſſet; quia nimirum Alexandri ætate vigebat adhuc ea diſciplina, qua interdictum erat Adulteræ, etiam poſt mortem prioris Uxoris, matrimonium cum Adultera valide contrahere; & quia, tota Decretali perlecta, perſpicuum eſt, in eo caſu, præter adulterium, adfuiſſe etiam machinationem Adulteræ contra vitam prioris uxoris. Quibus poſitis, deinde concludis, quod quum, juxta præſentem Eccleſiæ diſciplinam, Adulterium præcedens non habeatur pro impedimento dirimente matrimonium inter mæchum & mæcham, niſi conjunctum ſit vel cum machinatione, vel cum fide data futuri matrimonii; cumque in propoſita facti ſpecie nullum indicium adſit machinationis in prioris Uxoris necem intentatæ; nullum propterea adduci valeat obſtaculum adverſus prolis legitimationem, ſequuto jam inter ipſius Parentes legitimo matrimonio; atque adeo tuum illud ſyſtema firmiter, ut putas, ſtabilitur; nimirum, ſubſequente matrimonio, legitimari prolem etiam ex adulterio ſuſceptam, quoties adulterio non accedat aut machinatio adverſus prioris Conjugis vitam, aut promiſſio matrimonii poſt prioris Conjugis mortem inter Adulteros contrahendi.

Opiniones communes non ſpernendæ.

§. 8. Profecto, ut ingenue loquamur, Venerabilis Frater, diſplicet Nobis tua hæc ingenioſa ratiocinatio, in qua neſcio quid arrogantius & audacius, quam par eſt, introſpicere videmur. Nobis etenim perſuaſum manet, opiniones Doctorum communes non ita facile parvipendendas eſſe; idque didicimus ex celeberrimo veſtrate Melchiore Cano, qui in ſuo Tractatu de Locis Theologicis lib. VIII. Cap. 7. ita de communibus Canoniſtarum ſententiis, in his, quæ pertinent ad doctrinam Canonum, loquitur: *In hujuſmodi Canonum interpretatione Eccleſiæ Judices, & adminiſtri concordem omnium Jureconſultorum ſententiam amplectuntur. Qui enim in actionibus, vel Judiciis Eccleſiaſticis, ſuo ſenſu, & non communi Juriſperitorum omnium doceretur, ſine dubio, ſuo illum judicio Eccleſia coerceret.*

De auctoritate Textus Decretalium

§. 9. Præterea minus recte Nobis videris de compilatione Decretalium Gregorii IX. judicare. Non hic agitur de Gratiani Decreto, quod, utpote privata auctoritate confectum, tantam vim habet, quantam Textus in eodem adducti ex ſe ipſi habere noſcuntur. Non agitur de aliqua ex aliis quinque Decretalium Compilationibus, quæ Gregorii IX. opus præceſſerant, & quarum nonnullæ a privatis Auctoribus concinnatæ fuerunt. Res eſt de ſexta illa compilatione, quam Gregorius Pontifex a Sancto Raymundo de Pennafort adornari juſſit, quamque approbatione Pontificia munivit, mandans, ut ea ſola deinceps in Tribunalibus, & Scholis deberet uſurpari. En illius verba in Præfatione Decretalium. *Volentes igitur, ut hac tantum Compilatione univerſi utantur in Judiciis, & in Scholis, diſtrictius probibemus; ut quis præſumat aliam facere, abſque auctoritate Sedis Apoſtolicæ.*

In Decretalibus, in Sexto, in Clement. multa reſecata ſunt auctoritate Pontificum.

§. 10. Non latuit Gregorium, multa in Decretalibus reſecata fuiſſe ab earum Compilatore, quum idem Pontifex in dicta Præfatione hoc ipſum innuat, iis verbis: *Reſecatis ſuperfluis*: Voluit tamen ſingulis Conſtitutionibus præfixum manere nomen earum Auctoris. Idem quoque deinceps præſtitit Bonifacius VIII. in ſua Compilatione Libri VI. ſimilium Decretalium a Romanis Pontificibus conditarum, quibus, licet multimode, ubi opus fuit, a ſe immutatis, atque truncatis, nihilominus præfixum reliquit Auctorum nomen; ſiquidem ipſe Bonifacius ſic loquitur in Proœmio: *Pluribus plane reſecatis, reliquis quibuſdam ex eis abbreviatis, aliquibus in toto vel in parte mutatis, multiſque correctionibus, detractionibus, & additionibus, prout expedire vidimus, factis in ipſis.* Conſtat etiam Clementem Papam V. pari modo ſe geſſiſſe, dum ſuo Clementinarum Libro inſeruit Concilii Viennenſis Conſtitutiones, tamquam a ſe ipſo factas in eodem Concilio, quamvis, Synodo peracta, eas reſecaſſet, atque mutaſſet, uti

te-